

**Materiał ćwiczeniowy dla nauczycieli języka polskiego.
Kompozycja wypowiedzi: struktura i spójność akapitów w wypracowaniu maturalnym**

Wypracowanie zamieszczone w materiale zostało napisane przez ucznia na temat egzaminacyjny opublikowany w *Arkuszu pokazowym* na stronie CKE.

Temat

Podróżowanie jako sposób na poznanie świata i samego siebie.

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej – utworu epickiego albo dramatycznego
- innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki
- wybranych kontekstów.

Błędy rzeczowe, błędy w kompozycji		Błędy językowe (w tym stylistyczne), ortograficzne i interpunkcyjne
_____	01 Świat otaczający człowieka kryje w sobie niezbadane tajemnice.	_____
_____	02 Urzeka różnorodnością krajów i kultur. Fascynuje i hipnotyzuje, staje	_____
_____	03 się przestrzenią ciągłej eksploracji.	_____
_____	04 „Każda twarz jest pomnikiem narodu” – nie bez przyczyny	_____
_____	05 najpiękniejsze słowa „Dziadów” znajdują się we fragmencie	_____
_____	06 zatytułowanym „Droga do Rosji”. Osoba mówiąca, obserwując	_____
_____	07 bezkresne przestrzenie i prosty lud rosyjski, zaczyna snuć	_____
_____	08 przemyślenia na temat świata, jego historii i kultury, a zarazem	_____
_____	09 odkrywa własne połączenie z tym światem. Jest to zjawisko zawsze	_____
_____	10 obecne w podróży, chociaż odkrycia i refleksje mogą pojawiać się	_____
_____	11 w bardzo różnych momentach, zróżnicowany jest także ich wpływ na	_____
_____	12 postać mówiącą w utworze.	_____
_____	13 Świat ze swoimi nieodkrytymi tajemnicami kusi człowieka	_____
_____	14 i zaprasza do podróży mogącej stać się fascynującą próbą zawarcia	_____
_____	15 nieustannej przyjaźni z otoczeniem i samym sobą.	_____
_____	16 Niewątpliwie wspinał ilustracją podróży, wraz z jej fizycznymi	_____
_____	17 i duchowymi aspektami jest powieść Stefana Żeromskiego	_____
_____	18 „Przedwiośnie”. Kluczowa wyprawa głównego bohatera – Cezarego	_____
_____	19 Baryki – jest ściśle związana z jej celem. Chłopak wraz z ojcem musi	_____
_____	20 przedostać się z rewolucyjnej Rosji do Polski, która odzyskała właśnie	_____
_____	21 niepodległość po zakończeniu I wojny światowej. W czasie podróży	_____
_____	22 ojciec opowiada mu historię o szklanych domach, co stanowi zachętę	_____
_____	23 dla Cezarego do kontynuowania podróży nawet po śmierci ojca. Po	_____
_____	24 przyjeździe do Polski bohater stopniowo coraz bardziej interesuje się	_____
_____	25 sprawami kraju.	_____

26	Warto pamiętać, że motyw powrotu do ojczyzny jest obecny	
27	w literaturze nie bez przyczyny – historia Polski obfituje w podobne	
28	doświadczenia repatriantów zarówno w czasach znanych	
29	Żeromskiemu, jak i późniejszych latach. Współczesny czytelnik może	
30	porównać sytuację Cezarego np. z powrotem emigrantów z okresu	
31	PRL-u, m.in. Jacka Kaczmarskiego. W tym przypadku podobnie	
32	zaobserwować można tłum rozradowanych, entuzjastycznych ludzi,	
33	na którego tle wyróżnia się jednostka zaniepokojona, realistycznie	
34	rozpatrująca sytuację w Polsce i świadoma duchowego wymiaru	
35	swojego powrotu.	
36	Kolejnym argumentem jest Eugeniusz Oniegin, bohater dzieła	
37	Puszkina o tym samym tytule. Oniegin wyjeżdża po pojedynku,	
38	w którym zabił swojego przyjaciela. Jego podróż jest długa i obejmuje	
39	wiele miejsc, jednak bohater nie do końca rozumie jej wpływ na siebie	
40	– traktuje ją jak ucieczkę od wyrzutów sumienia, sposób ich	
41	pokonania, a nie – jak początek dorastania emocjonalnego. Kiedy	
42	ponownie spotyka Tatianę, której miłością niegdyś wzgardził, w jego	
43	sercu budzi się uczucie, ku wielkiemu zaskoczeniu bohatera. Oniegin	
44	obudzenie miłości przypisuje nowemu wizerunkowi Tatiany – dumnej	
45	i wspaniałej, czytelnik może jednak podejrzewać, że podczas podróży	
46	zmienił się sam Eugeniusz. Wyraźny jest wpływ podróży na bohatera	
47	– zmienił się. Miał szansę na miłość i szczęście, jednak zmieniły się	
48	okoliczności. Tatiana jest już wierną żoną księcia, nie zwiąże się	
49	z innym mężczyzną, dlatego Oniegin ostatecznie skazany jest na	
50	cierpienie.	
51	Podobny schemat możemy zauważyć w opowieści o Odyseuszu	
52	– ten bohater przebył długą drogę, by na końcu spotkać ukochaną,	
53	w przeciwieństwie jednak do Eugeniusza Oniegina syn Laertes	
54	prawie od początku był świadomy głębszego wymiaru swojej podróży,	
55	musiał wykazywać się mądrością i wytrwałością. Choć jego <u>żona</u>	
56	<u>w momencie, gdy przybył do Itaki tak jak Tatiana nie mogła bez</u>	
57	<u>przeszkód połączyć się z ukochanym</u> , ostatecznie osiągnął szczęście	
58	u celu swej drogi.	
59	Literatura utwierdza nas w przekonaniu, że podróże umożliwiają	
60	nam zyskanie lepszego obrazu świata, a także wewnętrzną	
61	przemianę, należy być jednak świadomym zarówno swojego celu, jak	

rzech.

	62	i zmian zachodzących pod naszą nieobecność. Tak jak bohaterowie	
	63	literacy, często możemy nie zdawać sobie sprawy z uczestnictwa	
	64	w jakiejś wielkiej metafizycznej podróży, lub nie widzieć przed sobą	
	65	celu, ale bez względu na to czeka nas przemiana wewnętrzna.	
	66	Pozostaje tylko powtórzyć za Leopoldem Staffem: „Każdy z nas jest	
	67	Odysem, / co wraca do swej Itaki”. Człowiek planuje podróż i odkrywa	
	68	podczas niej nowe przestrzenie, ale to podróż zmienia człowieka,	
	69	czasami w nieoczekiwany zupełnie dla niego samego sposób.	

<i>Jeżeli 0 pkt – wskaż powód.</i>							
1.	Spełnienie formalnych warunków polecenia	0	1	<i>Błąd kardynalny.</i>	<i>Brak lektury obowiązkowej.</i>	<i>Nie dotyczy problemu.</i>	<i>Nie jest wypowiedzią argumentacyjną.</i>

Uzasadnienie oceny

Wypracowanie spełnia formalne warunki polecenia:

- nie zawiera błędu kardynalnego
- znajduje się w nim odwołanie do lektury obowiązkowej (*Dziadów* cz. III Adama Mickiewicza i *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego)
- częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu (informacje o podróżowaniu jako sposobie na poznanie świata oraz opinia, że w czasie podróży człowiek poznaje nowe miejsca, obserwuje ludzi, co skłania go do refleksji)
- jest wypowiedzią argumentacyjną.

2.	Kompetencje literackie i kulturowe	0	1	2	3	4	5	6	7	8	Liczba błędów rzeczowych	OGÓŁEM KLiK
		9	10	11	12	13	14	15	16	1		

Uzasadnienie oceny

Zdający niefunkcjonalnie wykorzystał utwory literackie:

- streścił *Przedwiośnie* Stefana Żeromskiego oraz *Eugeniusza Oniegina* Aleksandra Puszkina
- w odniesieniu do *Odysei* Homera brakuje analizy utworu prowadzącej do wniosku, że podróż pomogła Odyseuszowi np. poznać świat.

Uwaga. 0 pkt w kryterium KLiK poskutkowało przyznaniem 0 pkt w pozostałych kryteriach.

3a	Struktura wypowiedzi	0	1	2	3
		G	F	E	C

3b	Spójność wypowiedzi	Liczba błędów w spójności	-----	0	1	2	3
-----------	---------------------	------------------------------	-------	---	---	---	---

3c	Styl wypowiedzi	0	1
-----------	-----------------	---	---

4a	Zakres i poprawność środków językowych	Liczba błędów językowych	-----	0	1	2	3	4	5	6	7																														
		<table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">3</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">3</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">3</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">2</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">2</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">1</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">3</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">2</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">1</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">3</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">2</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">1</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">3</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">2</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">1</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">3</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">2</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">1</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">2A</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">1B</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">H</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">G</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">F</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">H</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">G</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">H</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">E</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">F</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">G</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">D</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">E</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">F</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">C</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">D</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">E</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">B</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">C</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">D</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">A</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">B</td><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">C</td> </tr> </table>	3	3	3	2	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	2A	1B	H	G	F	H	G	H	E	F	G	D	E	F	C	D	E	B	C	D	A
3	3	3	2	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	2A	1B																						
H	G	F	H	G	H	E	F	G	D	E	F	C	D	E	B	C	D	A	B	C																					

4b	Poprawność ortograficzna	Liczba błędów ortograficznych	-----	0	1	2
-----------	--------------------------	----------------------------------	-------	---	---	---

4c	Poprawność interpunkcyjna	Liczba błędów interpunkcyjnych	-----	0	1	2
-----------	---------------------------	-----------------------------------	-------	---	---	---

Łączna liczba punktów: **1 pkt**

